

JAARVERSLAG 2007-2008

©VSO/ Simon Rawles

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Vooruitblik	2
VSO werkt aan de wereld	3
Partnerschappen, samen werken aan de wereld	4
Mensen die leven met hiv en aids	6
Mensen die leven met een handicap	7
Vakdeskundigen: sharing skills, changing lives	8
Organisatie	10
Financiën	11

OPMERKINGEN BIJ DIT JAARVERSLAG

- > Waar in de tekst 'VSO' staat wordt de gehele internationale organisatie bedoeld. Waar 'VSO Nederland' staat gaat het om de Nederlandse stichting.
- > De informatie in dit jaarverslag is beknopt. U vindt meer achtergrondinformatie over onze organisatie, projecten en vakdeskundigen op onze website: www.vso.nl.
- > VSO hanteert een gebroken boekjaar dat loopt van 1 april tot en met 31 maart.

foto voorkant - ©VSO/Simon Rawles

©VSO 2008 - Vormgeving: CARTA grafisch ontwerpers bv, Utrecht - Druk: De Lekstroom

VOORWOORD

VSO richt zich, als lid van een internationale federatie, op armoedebestrijding. Er zijn – gelukkig maar – heel veel mensen en organisaties bezig met het bestrijden van armoede. We zien om ons heen medewerkers van internationale organisaties, nationale en internationale ambtenaren, mensen uit het bedrijfsleven die handen en voeten geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, deskundigen en collegae van andere ontwikkelingsorganisaties.

Is VSO in deze wereld herkenbaar? Springen we eruit? Kunnen wij ons van anderen onderscheiden? Ja, dat kunnen wij en dat doet VSO ook. Hoe? Steeds wanneer in mijn kennissenkring het woord VSO valt, bewijst onze gouden formule zijn waarde en zijn kracht: vakdeskundigen die in het Zuiden aan de slag gaan tegen een lokaal salaris. Zij delen hun kennis en ervaring op een doeltreffende en duurzame manier en doen zelf ook nieuwe ervaringen op.

Ons werk verandert voortdurend en dat was ook het afgelopen jaar het geval. Daarbij springen twee zaken vooral in het oog. Ten eerste: wij leggen veel nadruk op het selecteren en opbouwen van sterke partnerorganisaties in ontwikkelingslanden. Ten tweede: wij proberen ons in Nederland vooral te richten op samenwerking met bedrijven en organisaties die concreet willen werken aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Sterke partners, daar moet het heen, daar moeten we het van hebben. Onze partners in het Zuiden moeten aangeven waaraan zij behoefte hebben en hoe wij samen met hen aan die behoefte kunnen voldoen. Zij moeten uiteindelijk zelf hun eigen toekomst bepalen en inrichten. In ons grote, door de regering gefinancierde, hiv- en aids-programma Recht op Leven is te zien dat we op dat punt vooruitgang boeken. Voor VSO is een robuuste partner zowel doel als voorwaarde voor succesvolle samenwerking en ontwikkeling want samen bereiken we meer dan alleen.

Het tweede kernpunt, allianties aangaan met bedrijven en organisaties, is voor ons een beloftevol perspectief. Ondernemen en werken met een oog voor duurzaamheid staat stevig op de agenda. VSO biedt programma's aan ter financiering en bemiddelt actief om uitzendingen te realiseren waar medewerkers hun deskundigheid kunnen inzetten.

Een en ander betekent voor onze eigen organisatie een fikse cultuurslag. Wij zitten daar middenin en het vergt veel aandacht en zorgvuldigheid. Ook het komende jaar zullen we die opbrengen om zelf een sterke partner te zijn en te blijven en optimaal in te kunnen spelen op de veranderende wereld om ons heen.

Hartelijk dank voor alle hulp en steun.

Jean Penders
Bestuursvoorzitter VSO Nederland

Door samenwerking met het bedrijfsleven geeft VSO vorm aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

VSO ontwikkelt programma's die op bijzondere wijze invulling geven aan MVO-doelstellingen van bedrijven en organisaties. Met een netwerk van veldkantoren in 34 landen en onze sterke banden met lokale organisaties leren we samen hoe we de kennis en kunde van hun werknemers doeltreffend kunnen inzetten. Randstad verbetert bijvoorbeeld met haar kennis en expertise het personeelsbeleid van Namibische hiv- en aids-organisaties waardoor zij in staat zijn om meer mensen te helpen. Binnenkort zetten wij dit succesvolle programma in andere landen voort. Dit gaat ook op voor Accenture die in Afrika kleine producenten aan meer inkomsten en een betere marktpositie helpt. En dat is nog maar het begin. VSO Nederland wil de komende drie jaar minstens vijf strategische partners vinden die kennis, mensen en middelen willen inzetten om met VSO concreet en duurzaam armoede te bestrijden.

Met vakdeskundigen werken we aan de wereld

De inzet van vakdeskundigen vormt het hart van VSO en is een zeer waardevol middel om organisaties bij te staan en te leren op eigen benen te staan. Bijna een kwart van deze vakdeskundigen komt tegenwoordig uit ontwikkelingslanden. VSO begon hiermee omdat bepaalde kennis (zoals over hiv en aids en gemeenschapsprojecten) in het Westen niet altijd voorhanden was maar in bijvoorbeeld Kenia wel. Het is tevens een duidelijke erkenning dat mensen in ontwikkelingslanden ook kennis en ervaring te bieden hebben. Oplossingen voor het armoede-probleem komen niet alleen van buitenaf, maar zeker ook van binnenuit. Vandaar dat VSO, naast het uitzenden van vakdeskundigen uit ontwikkelingslanden, via het *National Volunteering* programma lokale vrijwilligersorganisaties versterkt om zelf meer hulp in eigen land te bieden. Die verbreding van het aanbod is het antwoord op de veranderende vraag van onze partners in het Zuiden.

Kennisuitwisseling en zelfredzaamheid staan centraal bij duurzame ontwikkeling

Het wordt voor VSO steeds duidelijker dat we alleen een duurzaam resultaat bereiken als we op alle maatschappelijke niveaus tegelijk werken. Daarom werken we naast gemeenschapsorganisaties en lokale overheden ook samen met regionale en nationale organisaties, overheden en belangenorganisaties. VSO Nederland kiest ervoor hiv en aids en mensen met een handicap specifieke aandacht te geven. Ook binnen deze doelgroepen richten we ons niet alleen op voorlichting, behandeling en opvang, maar ook op versterking van hun

©VSO/Lilian van Rooij

belangenorganisaties die opkomen voor basisrechten. In onze visie is kennisuitwisseling meer dan alleen de kennis van onze vakdeskundigen. Steeds vaker faciliteren deze deskundigen onderlinge kennisuitwisseling tussen landen en organisaties. Dat bevordert zelfredzaamheid en leidt tot echt duurzame ontwikkeling en structurele verandering.

Onbekend maakt onbemind?

Onze middelen zijn beperkt. Toch willen we de naamsbekendheid van VSO de komende jaren vergroten bij onze belangrijkste doelgroepen: MVO-partners, financiers, vakdeskundigen en donateurs. We willen ons onderscheiden op kennisuitwisseling als de manier om zelfredzaamheid in ontwikkelingslanden te bevorderen. We willen laten zien dat bedrijven en kennisorganisaties via VSO inhoud kunnen geven aan hun MVO-beleid. We zijn een internationaal sterke en betrouwbare speler die nauw samenwerkt met lokale organisaties. Onze werkwijze is vraaggericht, duurzaam en effectief, waarbij ons werk voor mensen met hiv en aids en handicaps de boventoon voert. Ook willen we aantonen dat kennis niet alleen tussen ontwikkelingsorganisaties gedeeld moet worden, maar steeds meer met bedrijfsleven en organisaties die een waardevolle bijdrage kunnen leveren. Dat vergroot het draagvlak voor ontwikkelings-samenwerking. Deze herpositionering vertalen we naar een aansprekende publiekscampagne aankomend boekjaar.

Joris Eekhout
Directeur VSO Nederland

VSO WERKT AAN DE WERELD

Visie: Sharing skills, changing lives

VSO werkt aan de wereld. Ons doel is een wereld zonder armoede, waarin mensen samenwerken om hun ontwikkelingsmogelijkheden te realiseren en daardoor op eigen benen kunnen staan. VSO is een grote internationale ontwikkelingsorganisatie die op aanvraag vakmensen uitzendt naar met name Afrika en Azië. Vakdeskundigen delen daar tegen een lokaal salaris de kennis en ervaring waaraan het hun collega's ontbreekt. VSO Nederland besteedt in haar werk extra aandacht aan twee groepen: mensen met hiv en aids, en mensen met een handicap. Werken aan de wereld kunnen wij niet alleen. Daarom werken wij steeds meer samen met bedrijven en instellingen. Samen dragen we bij aan een menswaardig bestaan voor mensen in ontwikkelingslanden en geven we vorm aan maatschappelijk verantwoord ondernemen in Nederland. Dit jaar viert VSO haar vijftigjarig bestaan.

Onderscheidend ten opzichte van andere ontwikkelingsorganisaties

> Kennisuitwisseling

Wij zenden vakdeskundigen uit op aanvraag van organisaties in ontwikkelingslanden. Pas als de kennis in het land zelf niet beschikbaar is, gaat er een vakdeskundige van VSO naartoe. Duurzame ontwikkeling door kennisuitwisseling (*sharing skills*) staat centraal, altijd met het doel dat mensen en organisaties uiteindelijk op eigen benen kunnen staan (*changing lives*).

> Lokaal salaris

VSO is de enige organisatie in Nederland die mensen uitzendt tegen een lokaal salaris. Een vakdeskundige van VSO verdient wat zijn/haar collega's verdienen en is in dienst van de lokale werkgever. Dat betekent dat hij/zij woont en leeft zoals zijn/haar collega's. Zo staan VSO-vakdeskundigen op gelijkwaardige voet met hun collega's: een belangrijke voorwaarde voor duurzame kennisuitwisseling.

> Samenwerking met bedrijven en organisaties

Door samen te werken met bedrijven en organisaties zet VSO maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in voor armoedebestrijding en vergroot hiermee het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking in Nederland. Ontwikkelingslanden hebben grote behoefte aan mensen met een financiële-, management- of bedrijfskundige achtergrond. Om aan deze vraag te voldoen werkt VSO sinds enkele jaren succesvol samen met bedrijven en organisaties. Met deze partnerschappen speelt VSO ook in op de toenemende behoefte van het bedrijfsleven aan MVO.

Doelen

Om het effect en de duurzaamheid van ons werk te vergroten, zet VSO zich internationaal in voor zes samenhangende doelen: gezondheidszorg, onderwijs, mensen met een handicap, hiv en aids, participatie en bestuur en bestaanszekerheid. Deze doelen weerspiegelen de prioriteiten van onze lokale partners, de millenniumdoelen en VSO's deskundigheid. VSO Nederland richt zich binnen alle doelen met name op de meest kwetsbare en achtergestelde groepen mensen zoals mensen met hiv of aids en mensen met een handicap. We werken resultaatgericht aan het beantwoorden van de vraag van onze partners in ontwikkelingslanden.

Prioriteiten en resultaten

• Focus op hiv en aids

VSO versterkt lokale organisaties die zich richten op voorlichting, thuiszorg, het uitvoeren van hiv-testen, opvang van wezen, verstrekken van medicijnen en belangenbehartiging van mensen met hiv en aids.

• Focus op mensen met een handicap

VSO versterkt lokale organisaties om zo de toegang tot en de kwaliteit van zorg en voorzieningen voor mensen met een handicap te verbeteren op het gebied van revalidatie, preventie, onderwijs, reïntegratie en werkgelegenheid. Daarnaast helpt VSO belangenorganisaties om beter op te komen voor de belangen van hun achterban.

• **Versterken van de bestaande partnerschappen** met Shell, Accenture en Randstad **en de nieuwe partnerschappen** met Bavo Europort en SIN (Service Clubs in Nederland).

• **Meer uitzendingen gerealiseerd.** Met name via bestaande en nieuwe partners.

PARTNERSCHAPPEN

SAMEN WERKEN AAN DE WERELD

Werken aan de wereld kunnen wij niet alleen. Partnerschappen met bedrijven en kennisorganisaties die geld, vakdeskundigen en strategische ondersteuning inbrengen, zijn onontbeerlijk wil VSO bijdragen aan verandering in ontwikkelingslanden. Daarom werkt VSO sinds een aantal jaren succesvol samen met Nederlandse, maar ook internationale, bedrijven en organisaties. Bovendien draagt dit bij aan onze onderscheidende positionering in de markt als ontwikkelingsorganisatie. De samenwerking met bedrijven en organisaties richt zich niet alleen op het uitzenden van mensen, maar komt meer en meer in de richting van een partnerschap. Een samenwerking waarin de kennis van beide organisaties wordt gedeeld en ingezet om samen armoede te bestrijden. VSO Nederland heeft partnerschappen met Randstad, Shell, Accenture, Bavo Europort en SIN (Service Clubs in Nederland).

'MENSEN MET EEN HANDICAP KUNNEN EN WILLEN OOK WERKEN'

'In Indonesië is een groot tekort aan banen voor mensen met een handicap. VSO en **Randstad** zijn daarom een gezamenlijk project gestart om werkgelegenheid voor hen te creëren. Ik werk bij Bedo, een non-profitorganisatie die exportorganisaties ondersteunt. Ik bekijk alles vanuit de klant én vanuit de medewerker zoals ik dat bij Randstad gewend ben. Dat betekent dat ik workshops aan de aangesloten bedrijven geef om vooroordelen over mensen met een handicap als werknemer weg te nemen. En aan de andere kant help ik belangenorganisaties om hindernissen weg te nemen die mensen met een handicap beletten om te gaan werken. Met resultaat: ik heb bijna 50 mensen aan het werk geholpen bij de leden van Bedo, de meeste werken nu in de textiel. Nog eens 50 mensen kunnen aan de slag via een nieuw inkomensgenererend project waarbij ze designproducten maken voor diverse winkels.'

Marisca Jansen, werkgelegenheidsadviseur, Indonesië

Marisca Jansen bespreekt het breiwerk dat gemaakt wordt door mensen met een handicap voor Woodenships, een lokaal bedrijf en lid van haar werkgever, non-profitorganisatie Bedo.

HR-SOLUTIONS OPLOSSING VOOR VEEL NAMIBISCHE ORGANISATIES

Verbeterde werkomstandigheden voor werknemers en lokale vrijwilligers en een beter functionerende organisatie, dat is het doel van HR Solutions. Dit gebeurt via de inzet van **Randstad**medewerkers die ter plekke hun HR-kennis en vaardigheden delen. Ehrens Mbamanovandu, programmamanager onderwijs in Namibië, over HR Solutions: 'Een beter personeelsbeleid is essentieel om onderwijsorganisaties goed te laten functioneren. De inzet van enkele Randstadmedewerkers zorgde voor beter gemotiveerd personeel en minder verzuim.' Baukje Heemskerk is één van die Randstadmedewerkers. Ze werkte bij Lifeline/ Childline, een organisatie die counseling en ondersteuning biedt aan kinderen die te maken hebben met aids en misbruik. Baukje: 'De organisatie groeit snel maar het personeel heeft moeite met het trainen en begeleiden van de ruim honderd vrijwillige counselors. Ze hebben een sterke organisatie nodig als ze hun werk goed willen uitvoeren. Ik hielp ze onder andere bij het opzetten van vrijwilligersmanagement.' Het VSO-Randstad project is inmiddels zo succesvol dat gekeken wordt naar uitbreiding, zowel binnen Namibië als naar andere landen.

ONDER ANDERE BEREIKT:

- Via het Randstad-VSO werkgelegenheidsproject in **Indonesië vonden 100 mensen met een handicap een baan.**
- In het voorjaar vertrok de **honderdste Accenture-medewerker**, Henk-Jan Top, om te werken aan de wereld via het partnerschap tussen Accenture en VSO.
- Zowel Randstad als Accenture ondersteunden VSO bij de uitvoer van **IT-projecten**. **Randstad's** bijdrage **bespaarde VSO € 19.000,-** en dankzij **Accenture** konden we een **online leerplatform** voor vakdeskundigen lanceren. Randstad en VSO werkten ook samen aan verbetering van interne werkprocessen bij VSO. Dat resulteerde in een efficiënter selectieproces van vakdeskundigen en het gebruik van competenties om vraag en aanbod internationaal beter op elkaar af te stemmen.

VETTE KRABBEN, VETTE WINST

Trots houdt Saada, de voorzitter van een vrouwengroep op Zanzibar, een vetgemeste krab omhoog. 'We kochten hem voor 500 shilling en nu kunnen we hem voor 5000 shilling verkopen aan een hotel!' Dat is het werk van de Keniaanse VSO-vakdeskundige Maurice Kwame. **Accenture** financierde zijn uitzending voor twee jaar en deed strategische aanbevelingen bij het opzetten van een proefproject om ook de lokale bevolking toegang te verschaffen tot de handel op Zanzibar. Maurice: 'De vrouwen waren afhankelijk van landbouw maar bij zware regenval hebben ze geen oogst en dus geen eten. Door andere bronnen van inkomsten te introduceren zoals het vetmesten van krabben en de productie van zeep, zijn ze het hele jaar door verzekerd van een inkomen.' De resultaten van het project zijn veelbelovend en worden in 14 andere projecten toegepast om de bestaanszekerheid te vergroten. *Maurice Kwame, adviseur ondernemen en marketing, Zanzibar*

Saada (links) en Maurice (midden) inspecteren een vetgemeste krab.

MENSEN DIE LEVEN MET HIV EN AIDS

Faith zorgt thuis voor haar broer die aids heeft omdat de ziekenhuizen overvol zijn. Oma Surika vangt haar kleinkinderen op omdat hun ouders overleden zijn aan aids. En de blinde Thong kan de voorlichtingsfolder over hiv en aids niet lezen omdat deze niet in braille te krijgen is. VSO neemt het op tegen uitsluiting en discriminatie van mensen met hiv en aids. Ook ondersteunen wij lokale organisaties die werken aan preventie en goede en toegankelijke medicijnen, zorg

en steun. Kwetsbare groepen zoals vrouwen, kinderen en mensen met een handicap hebben hierbij onze specifieke aandacht. VSO Nederland werkte in 2007-2008 samen met haar partners aan drie hiv- en aids-programma's met financiering van onder andere de Nederlandse overheid, PSO (Personele Samenwerking Ontwikkelingslanden) en Stichting Dijkverzwaren. We werken daarmee niet alleen aan een beter leven voor mensen met hiv en aids in Zuidelijk- en Oost-Afrika maar ook in Bangladesh, India en Nepal.

'EVALUEREN IS ENG'

'Ze deden veel goede projecten maar niemand wist iets over monitoring en evaluatie. Ze vonden het maar eng. Je kunt het ingewikkeld maken maar het is eigenlijk gewoon documenteren wat je hebt geleerd en die kennis toepassen bij nieuwe projecten zodat je niet steeds dezelfde fouten maakt.' Accenturemedewerker Sandra van Maarseveen werkte bij HDT (Human

Development Trust) in Tanzania. HDT ondersteunt mensen die te maken hebben met hiv en aids. 'Een groep hiv-positieve weduwen wilde bijvoorbeeld een zeepbedrijfje starten om met de inkomsten weeskinderen te steunen. Ze wisten niet hoe ze dit moesten aanpakken en kregen training in zeep

maken, boekhouding en organisatiemanagement.' HDT ondersteunt 36 gemeenschapsorganisaties en 100 families waarmee ze ongeveer 400 kinderen en meer dan 600 volwassenen bereiken. Directeur Peter Bujari van HDT: 'Ons partnerschap met VSO is ontzettend nuttig, het heeft onze organisatie versterkt en de reikwijdte van ons werk vergroot.'

Sandra van Maarseveen, managementadviseur, Tanzania

BEKIJK EEN FILMPJE OVER SANDRA'S WERK OP WWW.VSO.NL

[>WERKEN MET VSO Verhalen van VSO'ers]

FILM: AANPAK AIDS OP DE WERKVLOER

'Steeds meer Keniaanse organisaties onderkennen dat hun winst en productiviteit lijden onder hiv en aids' vertelt Nope-directeur Philip Mbugua. 'Hoe hou je medewerkers gezond? Hoe maak je aids bespreekbaar? Hiv-positieve werknemers hebben vaak te kampen met stigma en discriminatie op de werkvloer.' VSO helpt organisaties en bedrijven zoals Unilever en Barclays om een effectief hiv- en aids-personeelsbeleid op te zetten in Afrika en Azië. Wij werken hiervoor samen met diverse organisaties zoals het Keniaanse Nope. VSO maakte in het kader van Wereld Aids Dag op 1 december 2007 samen met directeur Philip Mbugua een korte film over de aanpak van aids binnen Afrikaanse bedrijven.

BEKIJK HET FILMPJE OP WWW.VSO.NL

[>OVER VSO Ontwikkelingsdoelen/hiv en aids]

ONDER ANDERE BEREIKT:

- VSO gaf **trainingen over hiv en aids** aan het management van 7 partnerorganisaties in **Kenia**. Binnen die 7 organisaties zijn nu 30 personen aangesteld en getraind in het geven van hiv-voorlichting op het werk. Gezamenlijk bereiken zij **550 werknemers**.
- In **Kameroen** leidde de inzet van VSO-vakdeskundigen, kleine fondsen, trainingen en internationale studiereizen ertoe dat een **aids-project** van de lokale gemeenschap **uitgebreid werd van 1 naar 12 dorpen**. Ter plekke werden er **100 vrijwilligers gewonnen en getraind** in het geven van voorlichting en zorg.
- VSO organiseerde in **Nepal** een **training over hiv counseling en testen voor 35 counselors** van 10 partnerorganisaties.
- Mensen met een geslachtsziekte lopen meer risico om hiv te krijgen en te verspreiden. In **Bangladesh** behandelden partnerorganisaties met hulp van VSO **17.000 mensen met een geslachtsziekte**.

MENSEN DIE LEVEN MET EEN HANDICAP

Wist u dat drie van de vier mensen met een handicap in een ontwikkelingsland leven? VSO werkt aan een gelijkwaardige plek in de maatschappij voor mensen met een handicap in 20 landen, voornamelijk in Afrika en Azië. Zij hebben net als ieder ander het recht om volwaardig en zelfstandig deel te nemen aan de samenleving. Daarom versterkt VSO lokale organisaties om de toegang tot zorg en voorzieningen voor mensen met een handicap te verbeteren. Bijvoorbeeld op het gebied van revalidatie en preventie maar ook door te werken aan toegankelijker en beter onderwijs, reïntegratie en werkgelegenheid. Daarnaast helpt VSO belangenorganisaties en overheidsinstanties om beter op te komen voor de belangen en rechten van mensen met een handicap. In 13 landen heeft VSO duurzame programma's om mensen met een handicap te ondersteunen.

ONDER ANDERE BEREIKT:

- **8.750 mensen kregen met hulp van VSO een stem** door de oprichting van belangenorganisatie Twiizuleni in Namibië.
- In **Guyana** ondersteunde VSO het Ministerie van Gezondheidszorg bij de uitbreiding van haar revalidatiediensten in gebieden zonder of met zeer weinig revalidatiefaciliteiten. Dit deden wij door **100 CBR*-vrijwilligers te trainen in basisrevalidatie**.
- Adviseur speciaal onderwijs Wilma Baas ontwikkelde in **Gambia** een **training voor het herkennen en doorverwijzen van kinderen met een handicap**. Zij gaf deze training aan **550 aankomende docenten**.
- **VSO werkt met 32 partnerorganisaties** (zowel overheid en gemeenten als niet-overheidsinstellingen) in **zeven landen aan de ontwikkeling van CBR*-programma's**.

* *Community Based Rehabilitation (CBR): de gemeenschap neemt zelf verantwoordelijkheid voor de ondersteuning, opvang en acceptatie van mensen met een handicap.*

Financiering hulpprogramma's door VSO Nederland

Programma	Uitgaven
Hiv en aids in zuidelijk Afrika en Azië	€ 1.082.615
Gezondheidszorg in Cambodja	€ 143.780
Mensen met een handicap in Indonesië en Kenia	€ 13.064

DOOF IS NIET STOM

Twee jaar geleden leefde de vijfjarige Phoebe Stanley weggestopt in een dorpje vlakbij Dodoma in Tanzania. Ze is doof en mensen dachten dat ze dom was, haar familie schaamde zich voor haar en hield haar thuis. Via via hoorden ze van de dovenschool in Dodoma. Bij haar aankomst op school kon Phoebe met niemand communiceren en was ze verschrikkelijk verlegen maar nu is ze een levendige zevenjarige. Elke morgen is ze de eerste om logopediste Saskia Tien te begroeten. Meneer Kennedy, hoofd van de school: 'de verandering die de kinderen doormaken sinds Saskia met hen werkt is wonderbaarlijk. Kinderen zoals Phoebe die totaal niet konden communiceren, beginnen zelfs te praten!' Saskia gaf Phoebe spraak- en taaltraining en leerde haar gebarentaal. Ze traint oudere dove studenten om de lessen en trainingen na haar vertrek over te nemen en ontwikkelt een programma om docenten te leren werken met dove leerlingen. Ook probeert ze vooroordelen rond doofheid te bestrijden door informatie en workshops gebarentaal te geven tijdens ouderbijeenkomsten. 'Zo kunnen ouders ook thuis en op de markt met hun kinderen gebaren en laten zien dat ze deel uitmaken van de familie en de gemeenschap. En zeer belangrijk: ze vinden steun en begrip bij de andere ouders.' Dove jongeren zijn zeer kwetsbaar, een baan vinden is moeilijk en een rijbewijs halen is voor de meesten onmogelijk. Maar dankzij de basis die vakdeskundigen als Saskia leggen, kunnen Phoebe en haar klasgenoten later een actievere en gelijkwaardiger rol spelen in de samenleving.

Saskia Tien, logopediste, Tanzania

©VSO/Ben Langdon

VAKDESKUNDIGEN

SHARING SKILLS, CHANGING LIVES

Meer uitzendingen

Vorig jaar zond VSO Nederland 121 vakdeskundigen uit, een stijging van 25% ten opzichte van het voorgaande jaar. Opvallend is het stijgende aandeel van uitzendingen korter dan een jaar ten opzichte van de reguliere tweejarige uitzendingen (van 18% naar 28%). Bijna driekwart van deze kortduurende uitzendingen komt voort uit onze partnerschappen met bedrijven en organisaties. Internationaal werft VSO in zeven landen vakdeskundigen.

De juiste mensen werven

De werving van geschikte kandidaten voor uitzending is zeer belangrijk. Door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt moet VSO intensiever werven, met name in de sectoren gezondheidszorg en onderwijs. Extra wervingsbijeenkomsten organiseerde VSO Nederland in vestigingen van partners

Randstad, Accenture en Bavo Europort. Een grotere naamsbekendheid van VSO in Nederland is onontbeerlijk om voldoende goede kandidaten te kunnen blijven werven.

Afgelopen jaar boekte VSO Nederland de volgende resultaten bij het werven van nieuwe vakdeskundigen:

32.000	mensen ontvingen een wervingsmailing
22.067	mensen belden ons voor informatie over uitzending
5.891	mensen downloaden het sollicitatieformulier of de informatiefolder op onze website
445	mensen bezochten één van onze vier informatiemiddagen
303	mensen solliciteerden
221	mensen deden een assessment
180	mensen kwamen door de assessment
121	mensen werden uitgezonden

©VSO/ Lillian van Rooij

WAT KOST EEN VSO-VAKDESKUNDIGE PER JAAR

Uitgaande van een verblijf van twee jaar kost een vakdeskundige jaarlijks gemiddeld € 20.347,-. Hierin zitten onder andere de kosten voor vliegtickets, sociale verzekeringen, huisvesting, taal- en inburgeringscursus, visa, inentingen, trainingen en programmakantoren. Ten opzichte van vorig jaar daalden deze kosten met € 1.300,- als gevolg van kostenbesparingen en de gunstige wisselkoers ten opzichte van de Britse pond.

VSO-vakdeskundigen tijdens een training om hen voor te bereiden op werken en leven in het buitenland.

LEERLINGEN WEER MET PLEZIER NAAR SCHOOL

Ondanks de invoering van gratis basisonderwijs en dalend analfabetisme zijn er nog steeds vele uitdagingen binnen het Nepalese onderwijs. Een van de grootste problemen is de hoge uitval van leerlingen, één op de vijf kinderen maakt de basisschool niet af en minder dan de helft van de meisjes haalt een diploma in het middelbaar onderwijs. Redenen hiervoor zijn onder andere de manier van lesgeven en de behandeling van leerlingen in de klas.

Julie Wilson is onderwijsadviseur in een geïsoleerde stad in het westen van Nepal. Om het onderwijs te verbeteren ontwikkelde zij met docente Hari Singh Bhat een voorbeeldklaslokaal. Daar laten ze de beste interactieve manieren zien om les te geven en materialen te gebruiken. Julie: 'We nodigden docenten van andere scholen uit om te komen kijken, lessen te observeren, onderling te discussiëren en zelf les te geven. Daarna konden ze de opgedane kennis toepassen op hun eigen scholen en verspreiden over de hele regio.' Met 49 scholen en 450 docenten in de regio kan dit initiatief het onderwijs voor meer dan 14.000 leerlingen verbeteren. Het voorbeeldklaslokaal is een succes en er zijn plannen om dit ook in andere districten op te zetten.

Julie Wilson, onderwijsadviseur, Nepal

Inzet van VSO-vakdeskundigen naar ontwikkelingsdoel

	 Mensen met een handicap	 Hiv en aids	 Onderwijs	 Gezondheidszorg en welzijn	 Bestaanszekerheid	 Participatie en bestuur
VSO Nederland						
2007	23	37	48	22	24	21
2008	24	41	60	18	23	19
VSO Internationaal						
2007	135	270	530	109	269	205
2008	170	299	582	116	290	254

Rol van vakdeskundigen

De kern van VSO's werk is versterking van de capaciteiten van partnerorganisaties door kennisuitwisseling. Daarbij wordt de toegevoegde waarde van de vakdeskundige vaak versterkt door de inzet van aanvullende middelen zoals trainingen, uitwisselingen, managementadvies, netwerkactiviteiten en

e-learning. De cijfers in onderstaande tabel tonen aan dat de inzet van vakdeskundigen in afnemende mate plaats vindt op uitvoerend niveau. De inzet is in toenemende mate adviserend, gericht op het duurzaam versterken van de organisatie als geheel.

	Werk op uitvoerend niveau	Versterking individuele vaardigheden	Capaciteitsopbouw op organisatieniveau	Ontwikkeling op beleidsniveau
VSO Nederland				
2007	14,5 %	26,8 %	45,1 %	13,6 %
2008	11,9 %	25,4 %	50,8 %	11,9 %
VSO Internationaal				
2007	12,5 %	28,9 %	44,2 %	14,4 %
2008	8,2 %	24,0 %	53,7 %	14,1 %

NB: Het werk van een VSO'er kan op meerdere niveaus plaatsvinden.

Arts Katrien Deschamps aan het werk in het Rumphu Ziekenhuis in Malawi.

DUURZAME STEUN VOOR ZIEKENHUIS

'Wij waren een paar jaar geleden op zoek naar een bouwkundig adviseur want het ziekenhuis stond op instorten. Vakdeskundige John Iburg en zijn Malawiaanse team repareerden vervolgens ramen, deuren, daken en toiletten, herstelden de elektriciteit en maakten riolen schoon. Na overleg met VSO kwam Tjitske Dijkstra als arts twee jaar ons medische team versterken en nu werkt Femke Schrauwen hier als technicus in het laboratorium. Met de hulp van VSO kunnen wij de kwaliteit van ons medisch personeel, via opleiding en ondersteuning, verbeteren. Er moeten vele dingen veranderen wil Malawi de crisis in de gezondheidszorg overwinnen, en ik ben blij dat VSO zich daarvoor inzet.'

Dokter Ngoma, Ntcheu ziekenhuis, Malawi

VSO WERELDWIJD

Wereldwijd werkten er op 31 maart 2008 1.712 vakdeskundigen (1.519 in 2007) in 34 landen in voornamelijk Afrika en Azië aan de wereld. Onder

hen waren 185 Nederlanders (175 in 2007). In zeven Oost-Europese landen en Zimbabwe steunde VSO nationale vrijwilligersprogramma's zonder daarbij internationale vakdeskundigen in te

zetten. Via deze programma's konden letterlijk duizenden lokale vrijwilligers bijdragen aan de ontwikkeling van hun eigen land.

ORGANISATIE

VSO internationaal gezien

VSO Nederland maakt deel uit van de internationale federatie VSO die dit jaar haar vijftigjarig bestaan viert. De bijdrage van VSO Nederland binnen de federatie bestaat uit plaatsing van vakdeskundigen, inzet van bedrijven en organisaties met bruikbare kennis en middelen en medefinanciering van VSO-programma's. De andere federatieleden zijn: VSO Groot-Brittannië, VSO Canada, VSO Bahaginan (Filippijnen) en VSO Jitolee (Kenia). Verder zijn er nog twee wervingskantoren in Nederland en India, en programmakantoren in de 34 voornamelijk Afrikaanse en Aziatische landen waar VSO momenteel werkt. Daarnaast ondersteunt VSO *national volunteering* (versterking van lokale vrijwilligersorganisaties) in zeven Oost-Europese landen en het aids-programma in Zimbabwe zonder daarbij internationale vakdeskundigen in te zetten. Sinds de oprichting in 1958 hebben meer dan 33.000 mensen via VSO hun kennis en vaardigheden gedeeld in 120 landen. Tegenwoordig komt bijna een kwart van alle vakdeskundigen uit Kenia, Oeganda, India en de Filippijnen. Kijk voor meer informatie over de landen waar VSO werkt, waar de Nederlanders werken en hoe de organisatiestructuur van VSO Nederland eruit ziet op www.vso.nl/over_vso.

Samenwerking

VSO werkt in Nederland aan de wereld samen met verschillende partners binnen de ontwikkelingssector. Zo profiteren we van elkaars kennis en ervaring en bereiken we samen een beter resultaat op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en het creëren van draagvlak hiervoor in Nederland. VSO Nederland is actief lid van DCDD (*Dutch Coalition on Disability and Development*), van Partos (branchevereniging) en van Sharenet (Nederlandse netwerk voor seksuele- en reproductieve gezondheidszorg en aids). Sinds januari is VSO voorzitter van de DCDD werkgroep hiv en aids en handicaps. Daarnaast nemen stafleden van VSO deel aan activiteiten en bijeenkom-

sten van het PSO Kenniscentrum (Personele Samenwerking Ontwikkelingslanden). De samenwerking met Cordaid leidde tot de inzet van een vakdeskundige bij één van Cordaid's partnerorganisaties in Papoea Nieuw Guinea.

VSO Nederland

Gemiddeld werkten 28 mensen bij VSO Nederland in Utrecht. De organisatie bestaat uit drie afdelingen: werving en selectie, partnerschappen en bedrijfsvoering. Naast betaalde werknemers krijgt VSO ondersteuning van vrijwilligers, veelal mensen die via VSO uitgezonden zijn geweest. Ongeveer 40 van hen zijn regelmatig actief als selecteur of trainer om nieuwe vakdeskundigen te selecteren en voor te bereiden op hun vertrek. Aangezien het pand aan het Oorsprongpark te klein werd voor alle vaste medewerkers, is een deel van hen tijdelijk gehuisvest in een pand aan de Domstraat. Een verhuizing naar een groter pand staat gepland voor begin 2009.

Salarisbeleid VSO Nederland

De Commissie Wijffels (Commissie Code Goed Bestuur voor Goede Doelen) heeft een adviesrichtlijn voor beloning van directeuren uitgebracht. VSO Nederland vindt het belangrijk om open te zijn over het salarisbeleid. De gemiddelde brutosalarissen per maand, bij een voltijd aanstelling, zijn als volgt:

Functie	Maximaal schaalbedrag
Directeur	€ 5.389
Management	€ 4.997
Onderzoekers en wervers	€ 3.287
Administratief en overig personeel	€ 2.600

VSO Nederland volgt de CAO Welzijn.

Directeur

Dhr. Joris Eekhout

Bestuur

Voorzitter: dhr. Jean Penders
Vice-voorzitter: dhr. Ben Beuming
Penningmeester: dhr. Hendrik Vermaas
Bestuursleden: dhr. Willem Hooglugt, dhr. Brian Rockliffe, mevr. Ans Voordouw

Alle bestuursleden zetten zich belangeloos in voor VSO Nederland.

Comité van Aanbeveling

Prins Bernard van Oranje-Nassau van Vollenhoven
Dr. F.J.D. Goldschmeding; oprichter Randstad Groep
Dr. J.A. van Kemenade; minister van Staat
Mr. W. Meijer; voorzitter Raad van Commissarissen NS
Dhr. H. Wiegel; voorzitter Zorgverzekeraars Nederland

FINANCIËN

Donateurs

Het aantal donateurs met een machtiging daalde van 16.399 naar 14.420 terwijl het totale aantal donateurs daalde van 25.654 naar 23.533. Deze daling werd deels veroorzaakt door opschoning van het donateursbestand en door de reguliere jaarlijkse uitval van donateurs. De benodigde groei in donateurs willen we realiseren door de inzet van externe expertise en capaciteit op het gebied van fondsenwerving. Om deze reden is ervoor gekozen het beheer van de donateursdatabase uit te besteden. Dit vergroot de efficiënte inzet van mensen en middelen en verbetert de klantvriendelijkheid naar de donateur. Ook de financiële administratie is in 2007 om deze redenen uitbesteed. Komend jaar willen we weer starten met huis-aan-huis werving en gaan we een test doen met donateurswerving via belacties en internet.

Inkomsten

Van VSO Groot-Brittannië ontving VSO Nederland een bijdrage van € 1,3 miljoen, even hoog als wat donateurs overmaakten. Randstad en de andere zakelijke partners droegen € 211.000,- bij. De Vereniging PSO (Personele Samenwerking Ontwikkelingslanden) financierde dit jaar voor € 487.000,- programma's op het gebied van hiv en aids, gezondheidszorg en handicaps. Ook leverde PSO met dit geld een bijdrage aan de inzet van jonge ontwikkelingsdeskundigen en een aantal reguliere uitzendingen. De Nederlandse overheid droeg met bijna € 1,5 miljoen eveneens fors bij aan het aids-programma. De bijdrage van particuliere fondsen daalde naar € 32.000,-. De totale inkomsten beschikbaar voor VSO's doelstellingen bedroeg € 4,6 miljoen, dit is een lichte stijging ten opzichte van vorig boekjaar.

Onze ambassadeurs

Vakdeskundigen zijn de ambassadeurs van VSO. Voor vertrek helpen zij de organisatie door de publiciteit te zoeken en fondsen te werven. Ook tijdens hun uitzending staat een aantal van hen centraal in publiciteitsuitingen. Meer dan 1.000 Nederlandse vakdeskundigen zijn al teruggekeerd van hun werk in Afrika en Azië. Velen van hen zetten zich als vrijwilliger in voor VSO, bijvoorbeeld als selecteur, trainer of spreker op voorlichtingsbijeenkomsten.

Een paar van onze VSO-ambassadeurs.

ANBI

Vanaf 1 januari 2008 zijn giften aan goede doelen aftrekbaar van het belastbaar inkomen als de instelling aangemerkt is als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). VSO Nederland heeft van de Belastingdienst de ANBI status gekregen.

Besteding van ons budget

Van uw gedoneerde euro gaat:

€ 0,34	naar werving, training, voorbereiding en uitzending van vakdeskundigen
€ 0,14	naar ondersteuning van vakdeskundigen ter plekke
€ 0,17	naar financiering van hulpprogramma's
€ 0,14	naar voorlichting aan en bewustwording van het Nederlandse publiek
€ 0,11	naar fondsenwerving
€ 0,10	naar continuïteitsreserve

WAT WIJ MET UW DONATIE KUNNEN DOEN

- € 7,- een VSO-vakdeskundige kan een dag werken in het buitenland.
- € 15,- kost een maandvoorraad anti-malaria pillen voor een vakdeskundige in Cambodja.
- € 35,- materiaalkosten om een inkomensgenererend project op te zetten in Malawi.
- € 70,- kost een training om hiv- en aids-voorlichting te geven in Zambiaanse dorpen.
- € 150,- taal cursus voor een VSO-docent in Ethiopië.
- € 350,- 20 Keniaanse docenten leren lesgeven aan kinderen met een handicap.

Staat van baten en lasten (in euro's)

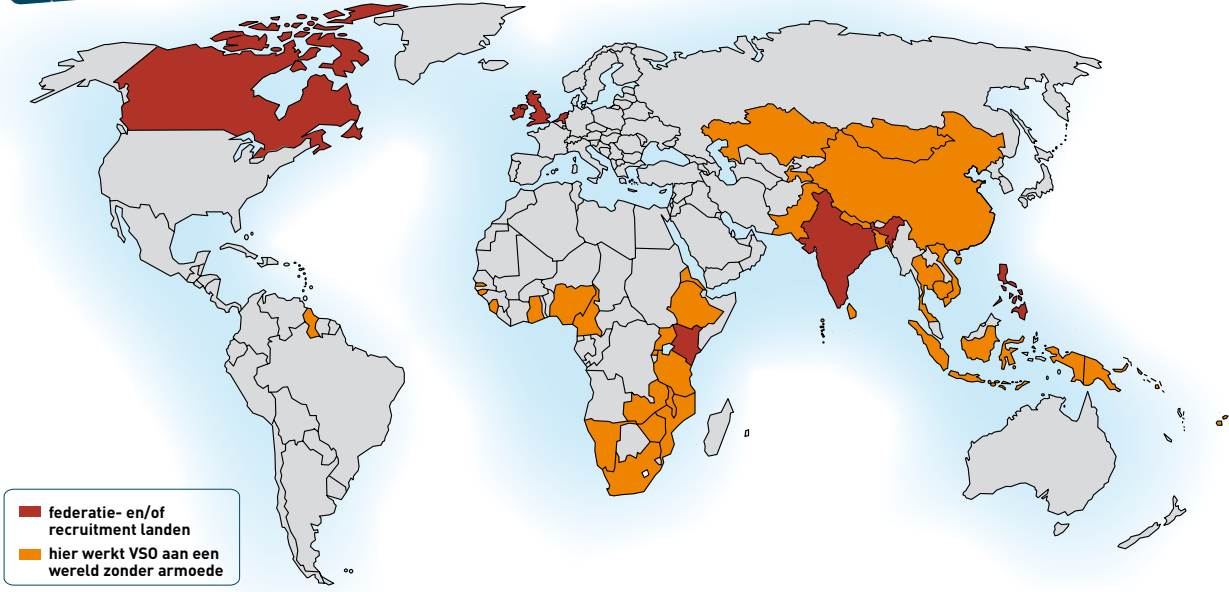
	Boekjaar	Begroting	Boekjaar
	01.04.2007 / 31.03.2008	01.04.2007 / 31.03.2008	01.04.2006 / 31.03.2007
Fondsenwerving			
<i>Baten uit eigen fondsenwerving:</i>			
Bijdrage donateurs	1.299.193	1.420.500	1.272.844
Contributies, donaties giften en schenkingen	1.607.125	1.704.410	1.674.435
Totaal baten	2.906.318	3.124.910	2.947.279
<i>Kosten eigen fondsenwerving:</i>			
(In)directe verwervingskosten	168.074	277.999	529.944
Uitvoeringskosten	151.424	155.616	129.980
Totaal kosten	319.497	433.615	659.924
<i>(in % van baten uit eigen fondsenwerving)</i>			
	11%	14%	22%
Beschikbaar uit fondsenwerving	2.586.821	2.691.295	2.287.355
<i>Overige baten:</i>			
Subsidies overheden en anderen	2.029.230	1.336.790	2.252.108
Interest kapitaalrekeningen	16.603	4.500	13.546
Ongerealiseerd beleggingsresultaat	-	-	-
Totaal overige baten	2.045.833	1.341.290	2.265.653
Totaal beschikbaar voor doelstelling	4.632.654	4.032.585	4.553.008

Besteed aan doelstelling (in euro's)

Werving en training vakdeskundigen			
Directe wervingskosten	353.309	473.705	269.470
Uitvoeringskosten eigen organisatie	643.553	661.371	552.418
	996.862	1.135.076	821.888
Voorlichting en bewustwording			
Kosten voorlichting	129.248	168.030	201.709
Uitvoeringskosten eigen organisatie	283.921	291.782	243.714
	413.169	459.812	445.423
Ondersteuning vakdeskundigen			
Directe kosten	141.812	294.000	316.633
Uitvoeringskosten eigen organisatie	264.993	272.330	227.467
	406.805	566.330	544.100
Hulpprogramma's			
Bijdrage projecten	1.961.115	1.265.688	2.158.395
Uitvoeringskosten eigen organisatie	548.913	564.110	471.180
	2.510.028	1.829.798	2.629.575
Totaal besteed aan doelstelling	4.326.865	3.991.015	4.440.986
Saldo	305.789	41.570	112.023
Beschikbaar voor doelstelling	4.632.654	4.032.585	4.553.008
Toevoeging c.q. onttrekking continuïteitsreserve	290.393		-52.356
Aanvulling continuïteitsreserve extra bijdrage VSO UK	0		252.807
Toevoeging c.q. onttrekking bestemmingsfonds I	15.396		-9.663
Toevoeging c.q. onttrekking bestemmingsfonds II	-		-78.766
	305.789		112.022

NB: De volledige jaarrekening en accountantsverklaring zijn op te vragen bij VSO Nederland via e-mail info@vso.nl of via telefoon 030-23 20 600.

WAAR WERKT VSO AAN DE WERELD?

SHARING SKILLS
CHANGING LIVES **VSO**

VSO NEDERLAND

VSO Nederland

Oorsprongpark 7

3581 ET Utrecht

T 030 23 20 600

E info@vso.nl

I www.vso.nl

Donaties: giro 92

50 years of sharing skills and changing lives